

Bruxelles, 16. listopada 2024.
(OR. en)

14554/24

Međuinstitucijski predmet:
2024/0251(NLE)

CCG 31

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	15. listopada 2024.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2024) 459 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Europske unije na sastancima sudionica Sporazuma OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima u vezi s pojedinačnim posebnim dogovorima o zahtjevu o minimalnom predujmu

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2024) 459 final.

Priloženo: COM(2024) 459 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 15.10.2024.
COM(2024) 459 final

2024/0251 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Europske unije na sastancima sudionica Sporazuma OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima u vezi s pojedinačnim posebnim dogovorima o zahtjevu o minimalnom predujmu

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj Prijedlog odnosi se na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Europske unije na sastancima sudionica Sporazuma OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) u vezi s budućim pojedinačnim posebnim dogovorima sudionica o zahtjevu o minimalnom predjumu.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima

Sporazum je džentlmenski sporazum čiji je cilj osigurati okvir za pravilnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita. U praksi to znači da se nastoje stvoriti ravnopravni tržišni uvjeti (tržišno natjecanje temeljeno na cijeni i kvaliteti izvezena roba i usluga, a ne na odobrenim financijskim uvjetima) te spriječiti subvencioniranje i narušavanje trgovine povezano sa službeno podupiranim izvoznim kreditima („službena potpora”). Sporazum je stupio na snagu u travnju 1978. na neodređeno vrijeme.

Sporazum je administrativno ugrađen u OECD i ima potporu tajništva OECD-a za kredite, ali nije akt OECD-a¹.

Europska unija, a ne države članice, sudionica je Sporazuma, čiji je tekst prenesen u pravnu stečevinu na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011.² Stoga je Sporazum pravno obvezujući na temelju prava Unije.

2.2. Sudionice Sporazuma

U Sporazumu trenutno sudjeluje jedanaest sudionica („sudionice Sporazuma”): Australija, Kanada, Europska unija, Japan, Koreja, Novi Zeland, Norveška, Švicarska, Turska, Ujedinjena Kraljevina i Sjedinjene Američke Države.

Sudionice Sporazuma mogu donositi odluke o izmjenama Sporazuma, uključujući „pojedinačne posebne dogovore” u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 5. Sporazuma. Odluke se donose konsenzusom, pa se odluka o izmjeni Sporazuma ili pojedinačnog posebnog dogovora ne može donijeti ako se tome protivi bilo koja sudionica.

Europska komisija predstavlja Uniju u svrhu donošenja odluka na sastancima sudionica Sporazuma ili u pisanim postupcima.

Pojedinačni posebni dogovor je instrument Sporazuma koji omogućuje sudionicama da u iznimnim slučajevima odstupe od njegovih odredaba za određenu transakciju ili privremeno za neodređen broj transakcija. Postupci za postizanje pojedinačnih posebnih dogovora utvrđeni su u člancima od 54. do 59. Sporazuma. Pojedinačni posebni dogovori mogu se prihvatiti prešutno u pisanom postupku jer se smatra da je sudionica koja se odluči na šutnju prihvatila prijedlog pojedinačnog posebnog dogovora. Isto vrijedi i za sudionicu koja izrazi da nema stajalište. Odgovori na prijedlog pojedinačnog posebnog dogovora u načelu se moraju dati u roku od 20 kalendarskih dana, uz moguće produljenje za osam kalendarskih dana. Tajništvo OECD-a za izvozne kredite dužno je obavijestiti sudionice o tome je li pojedinačni

¹ Kako je utvrđeno u članku 5. Konvencije OECD-a.

² Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

posebni dogovor prihvaćen, a u tom slučaju počinje proizvoditi učinke tri kalendarska dana nakon te objave.

2.3. Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije

Posljednjih je godina doneseno nekoliko pojedinačnih posebnih dogovora o predujmu koji se zahtijeva od naručitelja u transakcijama na temelju pravila Sporazuma. Sudionice su 5. studenog 2021. donijele pojedinačni posebni dogovor koji je predložio EU, kojim se zahtjev o predujmu smanjuje na 5 % (za razliku od zahtjeva od 15 % iz članka 11. točke (a) Sporazuma) i kojim se ograničenje maksimalne službene potpore povećava na 95 % vrijednosti izvoznog ugovora (za razliku od 85 % iz članka 11. točke (c) Sporazuma). Sudionice su potvrdile da je riječ o mjeri koja predstavlja hitan i izniman korak u okviru reakcije na gospodarski pad zbog zdravstvene krize uzrokovane bolešću COVID-19. Pojedinačni posebni dogovor iz 2021., koji je prvotno bio na snazi do 4. studenog 2022., produljen je za još jednu godinu i stoga je istekao 4. studenog 2023.

Na prijedlog Ujedinjene Kraljevine sudionice su 14. prosinca 2023. donijele još jedan pojedinačni posebni dogovor o zahtjevu o minimalnom predujmu. Iako razlozi za fleksibilnost u trenutku donošenja pojedinačnog posebnog dogovora za 2021. više nisu bili primjenjivi, Ujedinjena Kraljevina istaknula je da je u vrijeme prijedloga pojedinačnog posebnog dogovora ipak bilo određenih poteškoća u pogledu pristupa financiranju za javne/državne naručitelje u zemljama s niskim i srednjim dohotkom u kojima je Ujedinjena Kraljevina poslovala, primjerice povećane kamatne stope i kontinuirani inflacijski pritisci. Pojedinačni posebni dogovor, koji se primjenjuje do 13. prosinca 2024., obuhvaća službenu potporu za izvozne kredite za transakcije s državnim/javnim naručiteljima u zemljama kategorije II. razvrstanim u kategoriju rizika 5 – 7 iz članka 22. Sporazuma. Za takve transakcije minimalni zahtijevani predujmovi sniženi su na 5 % izvoznog ugovora, a ograničenje maksimalne službene potpore koju sudionice mogu pružiti povišeno je na 95 %.

S obzirom na to da Unija objektivno mora moći brzo i fleksibilno djelovati na međunarodnoj razini na prijedloge pojedinačnih posebnih dogovora, Komisija predlaže da Vijeće Komisiji dopusti da utvrdi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na sastancima sudionica Sporazuma OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima u vezi s budućim pojedinačnim posebnim dogovorima sudionica o zahtjevu o minimalnom predujmu. Konkretno, stajalište koje treba zauzeti u ime Unije jest da se odbija svaki budući pojedinačni posebni dogovor o minimalnom predujmu koji predloži sudionica Sporazuma ako je taj pojedinačni posebni dogovor horizontalne prirode i primjenjuje se na više određenih transakcija.

EU ne smatra da bi se gotovo trajna promjena uvjeta koji se odnose na pravila o predujmu iz Sporazuma trebala postići stalnim produljivanjem pojedinačnih zajedničkih dogovora. Umjesto toga, o svakoj takvoj prilagodbi sudionice bi trebale ciljano raspraviti. (Takve rasprave pokrenute su u ožujku 2023. i u njima će se razmotriti svi parametri svake moguće promjene pravila o predujmu iz Sporazuma. U pripremi je zaseban prijedlog Komisije za odluku Vijeća o takvoj trajnoj promjeni.)

Stoga EU mora biti u poziciji odbiti buduće prijedloge za primjenu postupka pojedinačnog posebnog dogovora s ciljem dodatnog proširenja fleksibilnosti. S obzirom na to da će se politički kontekst s vremenom vjerojatno mijenjati na međunarodnoj razini i na razini EU-a, predložena Odluka primjenjivat će se tri godine nakon njezina donošenja, nakon čega će Vijeće moći revidirati politiku utvrđenu u ovoj Odluci.

3. PRAVNA OSNOVA

3.1. Postupovna pravna osnova

3.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”³.

3.1.2. Primjena na ovaj predmet

Pravila prihvaćenog pojedinačnog posebnog dogovora zamjenjuju pravila Sporazuma samo u slučaju transakcija ili okolnosti navedenih u pojedinačnom posebnom dogovoru. Pojedinačni posebni dogovori nisu obvezujući za druge sudionice Sporazuma, ali oni su za EU akti koji proizvode pravne učinke na temelju članka 1. Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ, u kojem se navodi sljedeće: „Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) primjenjuju se u Uniji. *Tekst Sporazuma priložen je ovoj Uredbi.*” Budući da sudionice postižu pojedinačne posebne dogovore prema postupku iz članaka 54. – 59. Sporazuma koji uključuje Tajništvo OECD-a za izvozne kredite, ti dogovori su ujedno akti koje donosi međunarodno tijelo u smislu članka 218. stavka 9. UFEU-a.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

3.2. Materijalna pravna osnova

3.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije.

3.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zajedničku trgovinsku politiku. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. UFEU-a.

3.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

4. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom sudionica Sporazuma izmijeniti Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima iz Priloga II. Uredbi (EU) br. 1233/2011, primjereno ga je nakon prihvatanja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

³ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Europske unije na sastancima sudionica Sporazuma OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima u vezi s pojedinačnim posebnim dogovorima o zahtjevu o minimalnom predujmu

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) prenesene su u nacionalna zakonodavstva te su stoga postale pravno obvezujuće u Europskoj uniji na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴.
- (2) Pojedinačni posebni dogovor je instrument Sporazuma koji omogućuje sudionicama da u iznimnim slučajevima odstupe od njegovih odredaba za određenu transakciju ili privremeno za neodređen broj transakcija, primjerice kad je riječ o minimalnom predujmu u skladu s člankom 11. točkom (a) Sporazuma.
- (3) Sudionice Sporazuma („sudionice”) u pisanom postupku odlučuju o pojedinačnim posebnim dogovorima u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 5. Sporazuma. Pojedinačni posebni dogovori mogu se prihvatiti prešutno u pisanom postupku jer se smatra da je sudionica koja se odluči na šutnju prihvatila prijedlog pojedinačnog posebnog dogovora. Isto vrijedi i za sudionicu koja izrazi da nema stajalište. Odgovori na prijedlog pojedinačnog posebnog dogovora u načelu se moraju dati u roku od 20 kalendarskih dana, uz moguće produljenje za osam kalendarskih dana. Potreba za kratkog vremenskog razdoblja za reagiranje na prijedlog pojedinačnog posebnog dogovora i činjenice da šutnja podrazumijeva njegovo prihvatanje.
- (4) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u pogledu predloženih pojedinačnih posebnih dogovora sudionica u pisanom postupku jer će predloženi pojedinačni posebni dogovori, nakon što se dogovore, moći presudno utjecati na sadržaj prava Unije na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ.

⁴ Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

- (5) S obzirom na ubrzani postupak utvrđen Sporazumom za donošenje tih pojedinačnih posebnih sporazuma, u interesu je Unije da se takva stajališta brzo utvrde na razini EU-a kako bi Unija mogla djelotvorno ostvariti svoja prava na temelju Sporazuma. Konkretno, ovom Odlukom uvodi se učinkovit i ubrzan postupak za utvrđivanje stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u pogledu svakog budućeg pojedinačnog posebnog dogovora o minimalnom predujmu koji predloži sudionica Sporazuma ako je taj pojedinačni posebni dogovor horizontalne prirode i primjenjuje se na više određenih transakcija.
- (6) EU ne smatra da bi se gotovo trajna promjena uvjeta koji se odnose na pravila o predujmu iz Sporazuma trebala postići stalnim produljivanjem pojedinačnih zajedničkih dogovora. Umjesto toga, o svakoj takvoj prilagodbi sudionice bi trebale ciljano raspraviti. Na temelju toga ovom se Odlukom utvrđuje da bi EU u pravilu trebao moći odbiti buduće prijedloge za primjenu postupka pojedinačnog posebnog dogovora s ciljem dodatnog proširenja fleksibilnosti u pogledu pravila o predujmu iz članka 11. točke (a) Sporazuma.
- (7) Ako se tijekom rasprava u okviru Radne skupine Vijeća za izvozne kredite zaključi da je primjereno odstupiti od stajališta utvrđenog u ovoj Odluci, Komisija uvijek može podnijeti prijedlog odluke Vijeća o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije koje odstupa od stajališta utvrđenog u ovoj Odluci. Naime, ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje pravo Komisije da na vlastitu inicijativu podnese prijedlog odluke Vijeća o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije koje odstupa od općeg stajališta utvrđenog u ovoj Odluci.
- (8) Kako bi se osiguralo da Vijeće može redovito ocjenjivati i, prema potrebi, revidirati politiku iz ove Odluke, kao i u duhu lojalne suradnje među institucijama Unije navedene u članku 13. stavku 2. UEU-a, ova Odluka može se periodično preispitivati,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u pisanom postupku sudionica Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima u pogledu budućih prijedloga drugih sudionica o pojedinačnim posebnim dogovorima koji se odnose na zahtjev o minimalnom predujmu jest da se odbiju svi budućí pojedinačni posebni dogovori koje neka sudionica predloži u vezi sa zahtjevom o minimalnom predujmu u skladu s člankom 11. točkom (a) Sporazuma ako je zajednički dogovor horizontalne prirode i primjenjuje se na više određenih transakcija.

Članak 2.

Komisija pravodobno prije svakog sastanka sudionica Radnoj skupini Vijeća za izvozne kredite dostavlja dokument koji sadržava predložene pojedinačne posebne dogovore iz članka 1. o kojima će se raspravljati na tom sastanku.

Članak 3.

Ovu Odluku ocjenjuje i prema potrebi revidira Vijeće na prijedlog Komisije, i to najkasnije tri godine nakon donošenja ove Odluke.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Primjenjuje se tri godine nakon njezina donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*